

## Bibliographia archaeologica Slovenica selecta

### 1. OBJAVE SLOVENSKIH AVTORJEV V TUJEM TISKU 2004 / PUBLICATIONS BY SLOVENIAN AUTHORS ABROAD 2004

#### Predkovinske dobe / Stone Age

Budja, M., The Neolithisation of South-eastern Europe. - V / In: *Coast to Coast - Arrival*, Coast to coast 10 (Uppsala 2004) 377-417.

Budja, M., Despite many years .... - *Current anthropology* 45, August-October 2004, 100-101.

Budja, M., The Neolithisation of the Balkans: where in the puzzle? - V / In: *LBK Dialogues*, BAR International Series 1304 (Oxford 2004) 37-48.

Pacher, M., V. Pohar, G. Rabeder (ed.), *Potočka Zijalka: palaeontological and archaeological results of the campaigns 1997-2000*. - Mitteilungen der Kommission für Quartärforschung der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 13 (Wien 2004).

#### Kovinske dobe / Metal Ages

Gaspari, A., Bronzezeitliche Funde aus dem Fluss Ljubljana: Opferungen, Spuren von Bestattungssitten oder Zufällige Verluste? - *Archäologisches Korrespondenzblatt* 34/1, 2004, 37-50.

Križ, B., La Slovenia nella tarda età hallstattiana. - V / In: *Guerrieri, principi ed eroi fra il Danubio e il Po dalla Preistoria all'Alto Medioevo* (Trento 2004) 421-427.

Nadbath, B., Metallene Einzelfunde der Bronze- und Eisenzeit im Raum von Bosnien und Herzegowina. - *Godišnjak. Centar za balkanološka ispitivanja. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine* 31/33, 2004, 33-125.

Paulin, A., S. Spaić, A. Zalar, N. Trampuž-Orel, Metallographic analysis of 3000-year-old Kanalski vrh hoard pendant. - *Materials characterization* 51, 2003, 205-218.

Teržan, B., Obolos - mediterrane Vorbilder einer prämonetären "Währung" der Hallstattzeit? - V / In: *Parerga Praehistorica*, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 100 (Bonn 2004) 161-202.

Teržan, B., B. Hänsel, Eine Siedlung aus der Bronzezeit. - *Archäologie in Deutschland* 2/04, 2004, 52-56.

Teržan, B., L'aristocrazia femminile nella prima età del Ferro. - V / In: *Guerrieri, principi ed eroi fra il Danubio e il Po dalla Preistoria all'Alto Medioevo* (Trento 2004) 221-229.

Trampuž Orel, N., T. Drglin, R. Urankar, B. Orel, Inductively coupled plasma - atomic emission spectroscopy analyses of the Peggau hoard. Supporting evidences based on archeometallurgic studies for archeological research of hoard-finds in Austria (Styria). - V / In: *Der urnenfelderzeitliche Depotfund von Peggau (Steiermark)*, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 114 (Bonn 2004) 203-227.

Trampuž Orel, N., B. Orel, Inductively coupled plasma-atomic emission spectroscopy analysis of metals in the Late Bronze Age hoard-finds from the Ukraine. - *Praehistorische Zeitschrift* 79/1, 2004, 36-44.

Turk, P., La prima età del Ferro nel territorio a Sud-Est delle Alpi. - V / In: *Guerrieri, principi ed eroi fra il Danubio e il Po dalla Preistoria all'Alto Medioevo* (Trento 2004) 411-419.

Turk, P., Bronzezeitliche Hortfunde in Slowenien - eine Notiz zum Stand der Forschungen. - *Fundberichte aus Österreich* 42, 2003 [2004], 578.

Velušček, A., Past and present lake-dwelling studies in Slovenia: Ljubljansko barje (the Ljubljana Marsh). - V / In: *Living on the lake in prehistoric Europe* (London, New York 2004) 69-82.

#### Rimska doba / Roman Period

Božič, D., The function of the bronze D-shaped ring from the Late Republican horse burial in Kobarid, Soča valley (SI). - *Instrumentum* 20, déc. 2004, 6-8.

Božič, D., Roman bronze vessels on three tear-shaped feet. - *Instrumentum* 19, juin 2004, 30.

Božič, D., M. Feugère, Les instruments de l'écriture. - *Gallia* 61, 2004, 21-41.

Lazar, I., Römische Glasindustrie: zur Begleitausstellung in Celje / Rimska steklarska industrija: k spremljajoči razstavi v Celju / Roman glass industry: to the colorally exhibition in Celje. - V / In: *Interessans est* (Graz 2004) 45-49.

Lazar, I., Die römische Nekropole Šempeter im Savinjatal / Rimska nekropola Šempeter v Savinjski dolini / The Roman necropolis of Šempeter in the valley of the river Savinja. - V / In: *Interessans est* (Graz 2004) 160-164.

Mlinar, M., M. Knavs, Selce, il nuovo sito archeologico scoperto nel Tolmino. - *Quaderni Friulani di Archeologia* 14/1, 2004, 73-79.

Stokin, M., Rana romanizacija i trgovina u sjevernozadpadnoj Istri s naglaskom na materijalnu kulturu. - *Histria antiqua* 12, 2004, 45-54.

Vidrih-Perko, V., Sjeveroistočne jadranske luke i trgovački putevi zaleđa u svijetlu novih otkrića. - *Histria antiqua* 12, 2004, 85-92.

#### Pozna antika in zgodnji srednji vek / Late Antiquity and Early Middle Ages

Bratož, R., I martiri Canziani e il ceto aristocratico nella persecuzione diocleziana. - V / In: *Studi sancanzianesi, Antichità Altoadriatiche* 57 (Trieste 2004) 109-137.

Bratož, R., Die diokletianische Christenverfolgung in den Donau- und Balkanprovinzen. - V / In: *Diokletian und die Tetrarchie, Millennium-Studien zu Kultur und Geschichte des ersten Jahrtausends n. Chr.* 1 (Berlin, New York 2004) 115-140.

Bratož, R., Verzeichnis der Opfer der Christenverfolgung in den Donau- und Balkanprovinzen. - V / In: *Diokletian und die Tetrarchie, Millennium-Studien zu Kultur und Geschichte des ersten Jahrtausends n. Chr.* 1 (Berlin, New York 2004) 209-251.

Bratož, R., Le persecuzioni dei cristiani nelle province danubiane e balcaniche sotto Diocleziano. - *Quaderni giuliani di storia* A/25/2, 2004, 261-342.

Karo, Š., Die Typologie der frühmittelalterlichen Steigbügel aus slowenischen Fundorten. - V / In: *Zbornik na počest' Dariny Bialekovej, Archaeologica Slovaca monographiae* 7 (Nitra 2004) [165]-173.

Knific, T., *Sekerovitá hrivna* iz reke Ljubljance (Slovenija). - V / In: *Zbornik na počest' Dariny Bialekovej, Archaeologica Slovaca monographiae* 7 (Nitra 2004) [191]-195.

Knific, T., Prima dell'Italia: dati archeologici sui guerrieri longobardi in Slovenia. - V / In: *I Longobardi e la guerra* (Roma 2004) 93-141.

#### Arheološka teorija in ostalo / Archaeological theory and varia

Djurić, B., The earth - memory of mankind (Terra gentis humanae memoria). - *Parmal* 3, 29 November 2004, 23-27.

Guštin, M., Protecting natural and cultural environments in southeastern Europe. - V / In: *Proceedings of the International Congress "Catastrophes and Catastrophe management in Museums"* (Sarajevo, Innsbruck 2004) 68-75.

Guštin, M., Insedamenti e borghi d'altura in Slovenia. - V / In: *I borghi d'altura nel Caput Adriae. Il perdurare degli insediamenti dell'età del ferro al medioevo*, Antichità Altoadriatiche 56 (Trieste 2004) 293-300.

Mlekuž, D., Listening to the landscapes: modelling past soundscapes in GIS. - *Internet archaeology* 16, Summer 2004.

Pirkovič, J., A. Gaspari, The Ljubljanica river phenomenon and its protection. - V / In: *Tutela, conservazione e valorizzazione del patrimonio culturale subacqueo*, Mediterraneo 4 (Napoli 2004).

Stokin, M., Photogrammetry and rescue archaeology: feasibility and needs: two case studies: Simonov zaliv and Sermin. - *International archives of photogrammetry and remote sensing* 32/6W8/2, 2000, 260-263.

Šprajc, I., The south-of-east skew of Mesoamerican architectural orientations: astronomy and directional symbolism. - V / In: *Etno y arqueo-astronomía en las Américas* (Santiago de Chile 2004) 161-176.

Šprajc, I., Maya sites and monuments in SE Campeche, Mexico. - *Journal of field archaeology* 29/3/4, fall, winter 2002/2004, 385-407.

Šprajc, I., A. Flores Esquivel, M. I. García López, N. Grube, *Reconocimiento arqueológico en el sur de Campeche: informe de la temporada de 2004*. - (Ljubljana 2004).

Trenz, A., Tutela del beni archeologici nel progetto di costruzione dell'autostrada del Litorale sloveno / Varovanje arheološke dediščine v projektu izgradnje avtocest na slovenski Obali. - V / In: *Beni culturali dell'Alto Adriatico: esperienze di tutela, conservazione e restauro / Kulturna dediščina Severnega Jadrana: izkušnje v varovanju, konzervatorstvu in restavriranju / The Northern Adriatic cultural heritage: experiences in protection, preservation and restoration* (Venezia 2004) 133-148.

Zbona Trkman, B., P. Ventura, Gorizia, Monte Sabotino, il complesso di San Valentino, indagini archeologiche e aspetti conservativi. - V / In: *I borghi d'altura nel Caput Adriae. Il perdurare degli insediamenti dell'età del ferro al medioevo*, Antichità Altoadriatiche 56 (Trieste 2004) 239-258.

Županek, B., Exploring visibility: a case of Late Roman hillforts in Ljubljana region. - V / In: *I borghi d'altura nel Caput Adriae. Il perdurare degli insediamenti dell'età del ferro al medioevo*, Antichità Altoadriatiche 56 (Trieste 2004) 101-114.

## 2. IZBOR OBJAV TUJIH AVTORJEV O SLOVENSLEM OZEMLJU IN GRADIVU 2004 / SELECTED PUBLICATIONS BY FOREIGN AUTHORS ABOUT THE SLOVENIAN TERRITORY AND MATERIAL 2004

Cuscito, G., F. Maselli Scotti (ed.), *I borghi d'altura nel Caput Adriae: il perdurare degli insediamenti dell'età del ferro al medioevo*. - Antichità Altoadriatiche 56 (Trieste 2004).

## 3. IZBOR OBJAV V SLOVENSKIH NEARHEOLOŠKIH PUBLIKACIJAH 2004 / SELECTED PUBLICATIONS IN SLOVENIAN NON-ARCHAEOLOGICAL LITERATURE 2004

### Predkovinske dobe / Stone Age

Knavs, M., M. Mlinar, Turjeva jama: prazgodovinska vez Posočja z Benečijo. - *Trinkov koledar* 27-28, 2003-2004, 155-158.

Petru, S., Preiskave sledi uporabe na kamenih orodjih. - *Glasnik Slovenske matice* 27/28, 1/2, 2003/2004, 126-128.

Pohar, V., Razširjenost ledenodobnih živali in pregled stare kamene dobe v Sloveniji. - *Glasnik Slovenske matice* 27/28, 1/2, 2003/2004, 108-111.

Turk, I., Nekaj osnovnih podatkov o paleolitskem najdišču Divje babe I in njegova problematika s poudarkom na najdbi domnevne piščali. - *Zgodovina v šoli* 13, 1/2, 2004, 3-11.

### Kovinske dobe / Metal Ages

Janžekovič, F., V. Malez, A. Velušček, Zooarheološke najdbe ptic na koliščarskih naselbinah na Ljubljanskem barju / The zooarcheological findings of birds in ancient pile dwellings at Ljubljansko barje. - *Acrocephalus* 25/123, 2004, 195-200.

Teržan, B., M. Strmčnik Gulič, O gomili halštatskega veljaka iz Pivole pod Poštelo. - *Časopis za zgodovino in narodopisje* 40, 2/3, 2004, 217-238.

Turk, P., Med posvetnim in svetim - dva primorska depoja iz pozne bronaste dobe. - *Goriški letnik* 29, 2002 [2004], 95-110.

Velušček, A., Ljubljansko barje v dobi kolišč. - *Zgodovina v šoli* 13/1-2, 2004, 11-21.

Vuga, D., Prazgodovinsko gradišče Martinišče - kamnit branik, simbol obrambe. - *Kras* 65, avg. 2004, 32-35.

### Rimska doba / Roman Period

Curk, I., Drava, njen breg in Poetovio. - *Časopis za zgodovino in narodopisje* 40, 2/3, 2004, 239-252.

Curk, I., Dum lucet - bibamus sodales: ali in kako arheološki razumemo Stare: nekaj primerov iz Slovenije. - *Keria* 6/2, 2004, 7-32.

Lazar, I., Uspešen vojščak, rimski senator: Tit Varij Klemens: (ok. 115-?). - V / In: *Znameniti Celjani* (Celje 2004) 4-5.

Lubšina Tušek, M., Arheološke raziskave na trasi rimskega vodovoda Fram-Poetovio v Kungoti pri Ptujju. - *Časopis za zgodovino in narodopisje* 40/1, 2004, 29-40.

Slapšak, B., Antične krajine 3. tisočletja. - V / In: *Antika za tretje tisočletje* (Ljubljana 2004) 159-164.

Šašel Kos, M., Zlatorog in volkulja: nekaj pogledov na raziskovanje rimskega obdobja v Sloveniji in smernice za nadaljnji študij. - V / In: *Antika za tretje tisočletje* (Ljubljana 2004) 149-157.

Tušek, I., Kungota pri Ptujju - križišče treh vodovodov. - *Časopis za zgodovino in narodopisje* 40/1, 2004, 19-27.

Vidrih Perko, V., M. Sagadin, Gorenjska v antiki. - *Kamniški zbornik* 17, 2004, 207-224.

### Pozna antika in zgodnji srednji vek / Late Antiquity and Early Middle Ages

Guštin, M., Začetki slovanskega naseljevanja na Slovenskem. - *Časopis za zgodovino in narodopisje* 40, 2/3, 2004, 253-265.

Knific, T., Na stičišču treh svetov: arheološki podatki o Goriški v zgodnjem srednjem veku. - *Goriški letnik* 29, 2002 [2004], 5-30.

Knific, T., Arheološki sledovi blejskih prebivalcev. - *Gorenjski glas* 57/49, 2004, 6 in 57/50, 2004, 14.

Knific, T., Arheološki sledovi blejskih prebivalcev iz pozne antike in zgodnjega srednjega veka. - V / In: *Bled 1000 let*, Gorenjski kraji in ljudje 25 (Radovljica 2004) 93-118.

Pleterski, A., Neobjavljena gesla iz koroške zgodovine v dopolnilnem zvezku Enciklopedije Slovenije. - *Koroški vestnik* 38/1, 2004, 55-57.

Pleterski, A., M. Belak, Structures in the Area of Lauterhofen in Bavaria. - *Studia mythologica Slavica* 7, 2004, 43-61.

Pleterski, A., Idejni sistem blejske župe. - V / In: *Bled 1000 let*, Gorenjski kraji in ljudje 25 (Radovljica 2004) 119-123.

Ravnik-Toman, B., Uhani s košarico: zgovoren kos nakita blejskih staroselek v zgodnjem srednjem veku. - V / In: *Bled 1000 let*, Gorenjski kraji in ljudje 25 (Radovljica 2004) 125-130.

### Srednji in novi vek / Middle and New Ages

Horvat, M., I. Žmuc, Izgubljena zapestnica baronice Auersperg. - *Kronika* 52/1, 2004, 107-110.

**Arheološka teorija in ostalo /  
Archaeological theory and varia**

Stokin, M., Rimska vila v Simonovem zalivu: možnosti prezentacije arheološkega najdišča. - V / In: *Kultura na narodnostno mešanem ozemlju Slovenske Istre*, Razprave Filozofske fakultete (Ljubljana 2002) 87-107.

Župančič, M., "Sejenišče"? - *Kraški rob* 2/1, 2004, 5.

Djurić, B., Novosti v slovenski arheologiji na podlagi avtocestnih raziskav. - *Zgodovina v šoli* 13 1/2, 2004, 21-23.

Žižek, I., Žetale skozi arheološka obdobja. - V / In: *Žetale in Žetalanci nekoč in danes* (Žetale 2004) 28-32.

Fortunat Černilogar, D., M. Mlinar, Naplavine obsoške zgodovine. - *Argo* 47/1, 2004, 31-37.

Djurić, B., Terra Gentis Humanae Memoria. - V / In: *The earth beneath your feet* (Ljubljana 2004) 7-24.

Guštin, M., Dediščini naproti. - *Spomeniškovarstveni razgledi* 6, junij 2004, 24-26.

Vidrih-Perko, V., Ajdna nad Potoki: poročilo o najnovejših arheoloških odkritjih in Arheologija za javnost, študijski primer: projekt Kašarija. - *Jeseniški zbornik* 9, 2004, 205-219.

Vidrih-Perko, V., Arheološka keramika v postizkopavalnih in muzeoloških procesih: študijski primer Ribnica na Dolenjskem. - *Argo* 47/2, 2004, 16-27.

**4. NOVE SLOVENSKE ARHEOLOŠKE MONOGRAFIJE /  
RECENTLY PUBLISHED SLOVENIAN  
ARCHAEOLOGICAL MONOGRAPHS**

Djura Jelenko, S., *Dr. Hans Winkler in njegov prispevek k arheologiji Mislinjske doline*. - (Slovenj Gradec 2004).

Lazar, I. (ed.), *Drobci antičnega stekla / Fragments of ancient glass*. - *Annales Mediterranea* (Koper 2004).

Lazar, I. (ed.), *Rimljani: steklo, glina, kamen / Die Römer: Glas, Ton, Stein*. - (Celje, Maribor, Ptuj 2004).

Novaković, P., M. Lovenjak, M. Budja, *Osemdeset let študija arheologije na Univerzi v Ljubljani*. - (Ljubljana 2004).

Sakara Sučević, M., *Kaštelir: prazgodovinska naselbina pri Novi vasi / Brtonigla (Istra) / Kaštelir: prehistoric settlement near Nova vas / Brtonigla (Istria)*. - *Annales Mediterranea* (Koper 2004).

Šašel Kos, M., *Lapidarij Narodnega muzeja Slovenije. Rimski spomeniki - vodnik*. - (Ljubljana 2004).

Šašel Kos, M., P. Scherrer, B. Kuntić-Makvić, L. Borhy (ed.), *The autonomous towns of Noricum and Pannonia II / Die autonomen Städte in Noricum und Pannonien. Pannonia II*. - *Situla* 42 (Ljubljana 2004).

Šavel, I., *Neskončen dih: razstava o bakrenodobnem žarnem grobišču pri Krogu. Publikacija k razstavi / The endless breath: exhibition of the Copper Age cremation cemetery at Krog. Catalogue accompanying the exhibition*. - (Murska Sobota 2004).

Štukl, J., *Arheološke raziskave srednjeveške Škofje Loke: katalog razstave*. - (Škofja Loka 2004).

Tecco Hvala, S., J. Dular, E. Kocuvan, *Železnodobne gomile na Magdalenski gori / Eisenzeitliche Grabhügel auf der Magdalenska gora*. - *Katalogi in monografije* 36 (Ljubljana 2004).

Velušček, A. (ed.), *Hočevarica - eneolitško kolišče na Ljubljanskem barju / Hočevarica - an Eneolithic pile dwelling in the Ljubljansko barje*. - *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 8 (Ljubljana 2004).

Turk, I. (ed.), *Viktorjev spodmol in Mala Triglavca. Prispevki k poznavanju mezolitskega obdobja v Sloveniji / Viktorjev spodmol and Mala Triglavca. Contributions to understanding the Mesolithic period in Slovenia*. - *Opera Instituti Archaeologici Sloveniae* 9 (Ljubljana 2004).

Tina MILAVEC

**Irena Šavel: Neskončen dih: razstava o bakrenodobnem žarnem grobišču pri Krogu. Publikacija k razstavi.** Pokrajinski muzej, Murska Sobota 2004. 53 str., 51 barvnih fotografij, 3 karte.

Publikacijo sestavljajo krajši prispevki o zgodovini odkritja najdišča ob Muri, nastanku najdišča, opisom nekropole Pod kotom - jug in opisom grobov, časovno opredelitvijo grobišča, orisom načina pokopavanja in opisom verovanja. Na kratko so predstavljeni izsledki analize kostnih ostankov, ki je bila opravljena na HANU v Zagrebu. Podana je tudi uporabljena literatura. Besedilo ima vzporeden prevod v angleškem jeziku.

Pri arheoloških terenskih pregledih na trasi avtoceste Vučja vas - Beltinci in kasnejšem pregledu v mreži je bilo odkrito in potrjeno arheološko najdišče Pod kotom - jug pri Krogu. Izkopavanje pod vodstvom Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti je potekalo v letih 2000 in 2001. Na najdišču je bila odkrita zgodnjersrednjeveška zemljanka, prazgodovinsko žarno grobišče, naselbinski ostanki iz zgodnje bronaste dobe in najdbe opredeljene v pozno bronasto dobo.

Opredelitvi pomena nekropol kot vira arheoloških podatkov sledi opis grobišča Pod kotom - jug. Na površini 2800 kvadratnih metrov je bilo odkritih 177 žarnih grobov. Žganina je bila v lončenih žarah, ki so bile večinoma poškodovane v zgornjem delu, nekatere pa močno fragmentirane. Glede na močnejše koncentracije grobov na posameznih odsekih grobišča izkopavalci predvidevajo določene skupine grobov, ki so tvorile posebne sklope. Pridatki v grobovih so redki, se pa posamezni artefakti ali njihovi fragmenti pojavljajo v neposredni bližini grobov. 133 kostnih ostankov je bilo analiziranih, skoraj polovica jih je pripadala otrokom. Poleg sežganih človeških kosti so bile v žarah najdene tudi sežgane kosti nekaterih živali.

Opisi grobov so razvrščeni po sektorjih, podani pa so le opisi grobov z najznačilnejšimi oblikami žar. Poleg opisa so posamezne keramične najdbe prikazane tudi na fotografijah.

Keramično gradivo, ki je glede na obliko in okras umeščeno v sredino 4. tisočletja pr. n. št., sodi med vodilne forme srednjeevropske kulturne skupine s keramiko z brazdastim vrezom, ki se v tem času pojavljajo na prostoru od Avstrije do Romunije in od Slovaške do Slovenije.

Katalog se zaključuje z opisom obreda pokopavanja, opisom oblike in vrste grobov in pomenom verovanja za človeka. Pokojnika so položili na grmado ali na poseben prostor za sežiganje, njegov pepel pa nasuli v žaro. Večina žar na najdišču je imela preluknjano dno, kar lahko nakazuje verovanje v nesmrtnost duše, ki je imela v preluknjani žari prost izhod. Žara z ostanki pokojnika je bila položena v jamo, ki je bila nato zasuta. Včasih so pokojniku pridali še kosti živali ali kakšen predmet. Domneva se, da je manjša gomila vidno zaznamovala grob. Takšen način pokopavanja je v tem časovnem obdobju v okviru badenske kulture edinstven. Obliko verovanja v času bakrene dobe, povezano s skrivnostjo umiranja, izpeljuje avtorica na podlagi okrasa na nekaterih posodah iz grobišča, koščene amuleta in v bližini najdenega idola ter okrašenega kamnitega orodja.

Martina KNAVS

**Katja Hrobat: Kras - Brkini: kraška prazgodovinska gradišča.** Kulturno društvo Vilenica, Sežana 2004. 24 str., 13 barvnih slik, 2 črno-beli sliki, 2 risbi, 2 zemljevida.

Ob poplavi raznih vodnikov, kot so npr. planinski, turistični, kolesarski, popotniški, kulinarčni in številni drugi, je pred nami knjižica, ki jo z nekaj zadržki lahko označimo za arheološki vodnik in ta je v zadnjih nekaj letih med prvimi tovrstnimi tematskimi vodniki. Avtorica arheološkega vodnika je spoznavanje prazgodovinskih gradišč na prostoru Kra-